

In gesprek met een echte Reuselse

Als ik òn vruuger denk dan denk ik vural òn de gebòrgenheid zo es ik die gevuuld heb in m'n gebòrtehuis in de Peel. We wònden daor aan de rand van die schon gròòte haoi mee z'n vennekes wòr we in de zomer mee z'n alle pòtje gingen baoien en waar we knikkerde in 't korspoor.

Hier ben ik in de aanbouw van ons huis in 't Heike, op 15 april 2022.

Aan het woord is de 85-jarige Trees Intven - Van Gompel de derde in de rij van de acht kinderen van Marte van Gompel, ook wel *Marte van Toorte Driekske* genoemd en van Catrien Heesters, in Reusel ook bekend als *van Catrien van Nòllekes Toon*.

Opa en oma Van Gompel

Opa Driek van Gompel, die ze in Reusel *Toorte Driekske* noemden en oma Trees Roijmans hadden al voor het jaar 1900 een boerderijtje aan 't Hof in Reusel, op de plaats waar nu Kampeerboerderij van Gompel staat. In dat boerderijtje is onze pa op 14 september 1904, geboren en heeft er zijn jeugd doorgebracht. Oma en opa kregen er maar liefst negen kinderen, vier zonen en vijf dochters.

Omstreeks 1934 zijn opa en oma gaan wonen bij hun oudste zoon, ome Jan en zijn vrouw Miet van Trier. Ome Jan had een boerderij in de Peel, links voor het bos aan de Postelsedijk dat nu de Pilsse Bergen wordt genoemd. In die tijd werd het daar nog de Pannenbergsche Straat genoemd. Ik herinner me opa als een rustige man die op de achtergrond aanwezig was. Oma had een goed

In de tweede helft van de vijftiger jaren liep ik samen met een paar vriendinnen voor de gein in Arendonk bij een fotograaf binnen. Daar liet ik deze foto maken.

karakter en was altijd blij als we op bezoek kwamen. Na het overlijden van opa in 1949 is oma nog een hele tijd in de Peel blijven wonen. Later is ze verhuisd naar het grote gezin van haar dochter, tante Jana en haar man *Kiske* Lavrijsen, aan de Hooge Mierdseweg.

Opa en oma Heesters

Opa Toon Heesters alias *Nòllekes Toon* en oma Mieke Jansen woonden in de laatste boerderij in de Peel. De boerderij stond met de gevel naar de weg, prachtig gelegen aan de grote Peelsche heide met z'n vele vennekes. Naast die boerderij stond, eveneens met de gevel naar de weg, de boerderij van het grote gezin van ome Peer Heesters bijgenaamd *'t Muiske* en zijn vrouw, tante Drieka Bruininx.

Opa was in zijn jonge jaren boer en schaaпsherder. Oma vertelde dat hij tijdens het huuën van de schapen vaak sokken breidde. Voor hij vertrok zette ze een sok op de pennen, bij thuiskomst met z'n kudde had opa de sok helemaal klaar.

Opa is op 5 februari 1940 overleden, acht dagen voor hij zijn gouden huwelijksfeest zou vieren.

Het gezin van opa en oma Heesters, omstreeks 1920. Op de achterste rij mijn ooms Peer alias 't Muiske, Nol, Bert en Simon. Middelste rij v.l.n.r. mijn moeder, mijn tantes Marie, Drieka, Kee en ome Cor. Vooraan links twee broers van mijn opa, naast opa en oma.

Ik moest toen nog drie jaar worden maar het heeft zo'n grote indruk op mij gemaakt dat ik het nog goed weet. Hij lag opgebaard in een kist die op twee stoelen stond. Toen ik dat zag riep ik uit: "Opa ligt in d'n trog!" In mijn gedachte was de trog van hen gebruikt, die ik kende omdat daarin altijd brood werd gekneet, voor het in de oven gebakken werd.

Oma Mieke Heesters-Jansen is geboren op de Weebosch. Omstreeks 1885 was oma dienstmeid in het gezin van super-opa Nol Heesters waar opa opgroeide. Toen super-opa Nol erachter kwam dat zijn zoon Toon, dus mijn opa, een oogje kreeg op zijn dienstmeid nam hij kordate maatregelen. Opa Toon moest het huis uit en als knecht gaan werken in Hooge Mierde omdat super-opa zijn dienstmeid langere tijd in het gezin wilde houden. Toch heeft de liefde stand gehouden want in 1890 zijn opa en oma getrouwd.

Ze hadden een voor die tijd grote boerderij met kelder, opkamer, goei kamer, gang, slaapkamer, keuken met daarin twee bedsteeën, een uitbouw met een washok met daarin een bakoven, die gestookt werd met mutserd. Op de eerste verdieping waren ook nog drie slaapkamers.

Ouderlijk gezin

Onze pa en ons moeder trouwden op 11 mei 1933 en gingen wonen in de boerderij van opa en oma Heesters in de Peel. Samen met zijn

schoonbroer en vrijgezel Bert-oom werd die boerderij overgenomen.

Ze hadden een gemiddeld boerenbedrijf met een werkpaard, tien tot twaalf koeien, fokzeugen met biggen, mestvarkens en wat kleinvee. Hoeveel grond ze hadden weet ik niet maar behalve aan het huis hadden ze grond aan de Lange Dijk, tussen de Peel en de Feel waar de

Bert-oom een broer van ons moeder, hij woonde bij ons in en was voor ons een tweede vader. Toen hij in 1956 na een kort ziekbed overleed viel er een grote leegte in ons gezin.

Opa Toon Heesters alias *Nillekes Toon* en oma Mieke Jansen, omstreeks 1935 Ze zitten hier voor het huis in de Peel waar ik ben opgegroeid.

koeien graasden en in de Juts, in de omgeving van de Postelsedijk. Daar in de Peel ben ik op 23 mei 1937 geboren. Eerder al zijn er ons Miet en onze Harrie geboren. Na mij kwamen achtereenvolgens ons Cor, onze Toon en Rob, ons Jo en tenslotte onze Martien. Onze pa was een rustig mens die heel handig was, Hij kon bijna alles maken, zoals kastjes, bedden, sinterklaascadeautjes, een wip, een schommel en ander speelgoed. Bij bruiloften en partijen was hij degene die de stukskes schreef en ook voordroeg. De familie kon er altijd op

rekenen dat als onze pa aanwezig was er een stukske werd opgevoerd. Moeder sukkelde regelmatig met haar gezondheid. Gelukkig had ze veel steun aan oma die altijd voor het gezin klaar stond. Op het einde van de jaren vijftig was onze pa samen met *Harrie Klet* (van Limpt) wethouder.

Bert-oom was als een tweede vader voor ons. Hij had heel veel met ons op en wij met hem. Bovendien was hij een harde werker op de boerderij. Ook was hij jager en zorgde dat er bij ons op zijn tijd een haas of een konijn in de pot zat. Verder was hij een duivenmelker en heeft lange tijd kanarievogels gekweekt.

Voor het boerenwerk werd veel samengewerkt met het gezin van buurman, ome Peer Heesters alias *'t Muiske* en met dat van gemeenteopzichter Kees van Hoof die bij de brandtoren woonde. Zo deden onze pa en Bert-oom het ploegwerk voor Kees van Hoof en hielpen zijn dochters bij ons tijdens de oogst. Het waren drie huishoudens die heel vriendschappelijk met elkaar omgingen en altijd voor elkaar klaar stonden als dat nodig was. Ik kan wel stellen: "We hon daor gauwen buren."

In het grote gezin van buurman ome Peer en van tante Drieka Bruininx woonde ook het auw *Theske Bruininx*. Als hij 's morgens uit de bedstee kwam gekropen en mij zag vertelde hij vaak het volgende gedichtje:

"Trees bonnen mee de blees

Opa Toorte Driekske en oma Trees Roijmans, omstreeks 1945.

Mijn ouderlijk gezin omstreeks 1955. Boven v.l.n.r. Ons Miet, Cor, ik en ons Jo. Vooraan v.l.n.r. onze Rob, Harrie, Toon en Martien. In het midden mijn ouders.

*Petrazen mee de schel
De lust Trees wel"*

Ome Peer kwam op oudejaarsdag 1949 plotse-ling om het leven. Toen hij ter hoogte van de Lange Dijk was schrok zijn paard van het geluid van de kiepwagens. Hiermee waren mannen in de buurt het land aan het egaliseren. Het paard sloeg op hol, waarbij ome Peer onder het wiel van de kar kwam en het noodlot toesloeg. Ik had hem die morgen nog weg zien rijden met een kar koren dat gemalen moest worden. Later die dag zag ik dat het paard teruggebracht werd en even later werd ome Peer liggend op de leer thuisgebracht. Vooral voor tante Drieka, mijn neven en nichtjes maar ook voor ons gezin was het een mokerslag die ik tot op de dag van van- daag niet vergeten ben.

Oorlog

Mijn kleuterschooltijd viel in de oorlogsjaren van de Tweede Wereldoorlog. Als jong meisje kreeg ik voor de hevige gevechten in 1944 uitbraken niet veel mee van de oorlog.

De dagelijkse tocht van en naar de school was vanwege de afstand een fikse tippel. Het eerste jaar liep ik samen met ons Miet en onze Harrie en mijn nichtjes Nel en Jo naar de school. Via een pedje dat naar de brandtoren liep pikten we daar Greet van Kees van Hoof op. Vaak was daar moeder Go dan de kippen aan het voeren die in het bos tegenover de brandtoren liepen. Schud- dend met haar bakje kippenvoer riep ze dan:

"Tiet, tiet, tiet!" We zagen dan de kippen van alle kanten uit het bos komen stuiven. Op de Lange Dijk zagen we vaak dat Thijs van 't Muiske heel handig, met een fietswiel zonder spaken, een zogenaamde reep, die aangeduwd werd met

Onze trouwdag op 19 november 1961. Het was een koude dag met warme liefde.

De passie van mijn man Dré was veehandel en dieren. We zien hem hier op jonge leeftijd met zijn schapen samen met zijn kleine broertje Ben, omstreeks 1960.

een stokje, naar school rennen. Na schooltijd werden we thuis vaak opgevangen door oma die een duidelijke plaats in ons gezin had. Ze bemoederde ons en we moesten naar haar luisteren. Van de andere kan was ze heel zorgzaam. Ik herinner me de lekkere bieststruif die ze voor ons bakte.

In de septemberdagen van 1944 begon in de Peel de oorlog voelbaar te worden. Ons pa, Bert-oom en 't Muiske hadden samen in het bos richting de brandtoren, op advies van Duitse soldaten, twee schuilkelders gegraven. Vanaf onze schuilkelder konden we zien dat er op de Reulse kerk werd geschoten. Na een paar dagen stuurden Duitse soldaten, die in de omgeving loopgraven hadden gegraven, ons gezin en ook dat van het Muiske weg uit de schuilkelders. Ze vonden het daar te gevaarlijk voor ons worden. Halsoverkop vertrokken we in de avonden in een stoet van zo'n 20 personen richting Postel. Het *auw Theske Bruininx* was niet goed meer ter been en werd daarom in een kruiwagen meegenomen. De eerste nacht brachten we door in een verlaten schuur aan de Postelsedijk. De volgende dag liepen we naar de abdij van de Witheren van Postel. Daar werden we ontvangen met een bord stampot. Vervolgens brachten ze ons met Engelse militaire vrachtwagens naar de Schadewijk in Eersel. Daar werden we gastvrij ontvangen in het boerengezin van Peerke en Sjoke Rombouts. Het gezin van het Muiske werd opgenomen in het gezin van Maurits Intven. Een van hun zonen was Dré Intven. Dré die 17 jaar later met mij trouwde, maar daar toen nog geen weet van had, heeft me later vaak verteld dat het *auw Theske Bruininx* bij hen binnen werd gekruide en dat dat heel veel indruk maakte. Toen we in oktober in de Peel terugkwamen zagen we in onze boerderij hoe verschrikke-

Ons gezin omstreeks 1975. V.l.n.r. onze Marius, Marc, ik, Dré en ons Angeline.

lijk de oorlog kan zijn. Bert-oom die de hele tijd op de boerderij was gebleven om het vee te verzorgen liet ons zien dat de Engelsen een noodhospitaal in onze boerderij hadden ingericht. Overal lag bebloed verband en stinkende operatieresten. Bert-oom vertelde dat hij soldaten had gezien die helemaal in het verband zaten, getroost werden door ze een sigaret in de mond te steken. Ons perd was vermoedelijk door Duitse soldaten meegenomen en hebben we nooit meer teruggezien. Ook miste onze pa zijn nieuwe overal die hij had achtergelaten in de boerderij. Later hoorde hij dat een gedeserteerde gevangen genomen Duitse soldaat die overal aanhad.

Bij de Kleine Cirkel was een zweefvliegtuig neergestort met ruiten van mica, een materiaal wat we toen niet kenden. Van dat materiaal werden kleine kruisjes gesneden. Op de uiteinden werden putjes gemaakt waarin verschillende kleuren inkt werden gegoten. Die kruisjes werden door ons als sieraad gedragen. Opa en oma Heesters en Bert-oom hebben in ons gezin gewoond tot hun overlijden. Voor de familie was onze boerderij daardoor een stamhuis en vooral ook een zoete inval waar het op zon- en feestdagen heel druk kon zijn. Er heerste dan bij ons in de Peel met al die drukte een fijne sfeer waar ik met plezier op terugkijk.

Jeugdijaren

Direct na de lagere school bleef ik thuis in het

gezin en op de boerderij werken. Iedere week op maandag was het wasdag. Dat hield in water putten, de was koken in het fornuis en spoelen, uitwringen en op de waslijn hangen. In de winterdag was dat allesbehalve leuk.

Na enige tijd werd mijn oma ziek en raakte half verlamd waardoor ze aan bed was gekluisterd. Later kreeg ze een zwart plekje onder haar voet. De wijkverpleegster zei: "Dat is heel erg, ze krijgt het vagevuur op aarde." Haar voet werd langzaam helemaal zwart. Oma huilde héél vaak van de pijn. Het was voor ons een hele zorg die dag en nacht duurde. Ook ik bleef een paar nachten in de week op, om oma te verzorgen, tot het helemaal niet meer te doen was. Ze werd in het ziekenhuis opgenomen om haar been te laten amputeren. Een dag later is ze daar overleden.

Mijn jeugd kende ook betere tijden al was werken nog steeds de hoofdzaak. Behalve bij ons thuis deed ik twee keer in de week in de buurt de was en poetswerk. Later werkte ik in een sigarenfabriek en bij Otten Confectie.

Bij 't Muiske gingen iedere zondagmiddag de stoelen aan de kant en werden er platen gedraaid op de grammofoon. Ik kreeg dansles van Jo, Thea en Nel, dat was een zalige tijd.

Bij 't Muiske kwam regelmatig de familie Intven uit Eersel op bezoek. Ze waren bevriend geraakt toen ze in september 1944 door de familie Intven gastvrij werden opgevangen. Daar zag ik hun zoon Dré ook weleens. Toen ik een jaar of 20 was ontmoette ik Dré en z'n kameraden op de kermis in Steensel. Daar is de vonk tussen Dré en mij overgesprongen met als gevolg dat we samen terug naar de Peel fietsten.

Op de weg terug naar huis kwam Dré op de Lange Dijk Christ en Thijs Heesters van 't Muiske tegen. Hij vertelde hen: "Als hij zo wééd nar de meid moest, hij er van z'n léven gin hoefde." Maar daar kwam hij toch snel op terug want binnen de kortste keren had hij een brommer waarmee hij twee keer in de week van Eersel naar de Peel reed. We zijn tot op de dag van vandaag bij elkaar gebleven.

Eigen boerderij

Op jonge leeftijd werd Dré aangetrokken door de veehandel en dieren. Hij had toen al schapen. Daar bleef het niet bij, voor een aantal boeren nam hij de melkmonsters af. Volgens die boeren kende hij elke koe bij de naam. Toen hij op 14-jarige leeftijd in Riethoven een koe kocht, stond de boer dezelfde dag bij vader Intven op de stoep met de vraag of dat wel kon. Vader Intven antwoordde: "Lot um mér doen, hij kent 'n koei bééter dan ik."

Dré en ik zijn op 27 november 1961 getrouwd. We gingen toen in Eersel wonen, aan de Hoog straat. Via een neef van mij hoorde Dré dat er bij Philips in Eindhoven een tractorchauffeur werd gezocht, voor het maaien van de sportvelden. Overdag ging hij daar werken en in de avonden was het de veehandel wat de klok sloeg, zijn passie.

Zelf werkte ik in die tijd in confectiefabrieken in Steensel en later in Hapert. Ook werkte ik nog een dag in de week in een groot gezin in Eersel met een tweeling van enkele maanden, Dat vond ik superleuk. In 1963 is daar onze Marius geboren in Eersel.

Negen maanden later konden we de boerderij van mijn ouders overnemen en gingen we in Reusel wonen, in de vertrouwde Peel. Daar

Onze Marius met onze tractor omstreeks 1966. Op de achtergrond de boerderij van onze buren, ome Peer Heesters en tante Drieka Bruininx

Dré met onze zoon Marius en zijn werkpaard Marian met haar pasgeboren veulen, in juni 1968.

De geit wordt ingespannen door onze Dré. Achter de kar buurman van Hennik, de schoonvader van TV-persoonlijkheid Koos Postuma en onze zoon Marius.

werd in 1968 ons Angeline en in 1971 onze Marc geboren.

Meestal melkten Dré en ik samen. Maar als Dré verhinderd was deed ik het alleen. Tijdens het melken in de Feel riepen fietsers, vermoedelijk van stadse afkomst: "Je zit toch zo ver achteraf!" Ik riep toen vanonder de koe terug: "Veur sti ze dreug!"

In 1992 kochten we een huis in 't Heike en zijn daar gaan wonen. Dré kon zich toen volledig inzetten voor de veehandel. Zelf ben ik een jaar of zes actief geweest in het bestuur van de Reuselse Katholieke Vrouwen Organisatie (KVO). De meeste tijd als secretaris.

In januari 2000 schreef ik het volgende gedichtje in de Kempenaer over de veranderingen in Reusel

*De titel is 'Reuzels'
't Vruugere Reusel was zô schôn
We kosse werken en klôte wa we wôn
Niemes hiel oew in de gaete
En ge kost nog gewoon Reusels praote*

*Piepeleberge rond huis dè gong zô schôn
En knikkeren in 't kaorspoor es we dè wôn
Ieder jaor inne in de wieg ochèrrem
Mèr heel de buurt kwam mee ne krommen èrrum*

*Hil de vakantie èrpels raope op 't land
De klein in n'n emmer en de groot in de mand
Lere schaoitse mee 'ne stoel
In de sloot of in ne kikvorspoel*

*'s Zondags na twee missen en 't lof
Mèr mee oeuwe vrijer môgde nie wêêr dan in den hof.
Ge mogt nie over de put gaon hange
Want dan kôs oe 't Nekkermenneke wel is vange*

Onze Marius tijdens de historische optocht in Reusel in 1996. Hij loopt achter een hoogkar, waar Dré een koe voor heeft gespannen. Marius is uitgedost in bijpassende kleren en een flinke pukkel met brood.

*Ieder jaor een verreke op de leer
Mèr 't bist gong nâ de pastoor, die was wa meer.
Die haoi ôk gère zult
Dan kreegde n'n borrel, en d'r wier wa geluld*

*Alles gong te voet
En die wa meer ware, droege nen hoed
De bluumkes die groeiden in 't wild
Plukten we vur bi 't mariabild*

*Hard werke dan kreegde 's zondags 'ne pik
Of mee z'n allen ne kwatta, mer die was nie zô dik
De waas die kookte we in 't fornuis
En 's zaterdags moeste mee 't spelrekske rond huis*

*Nou moete ze op school vort taole lere
En alles moet bi jin, dé noemen ze fuseren
De kerk haoi vruuger n'n hoge toren
Mer die valt nou achter 't noew gemintehuis vloere.*

*'t Dörp is niet mer wa 't was
Groep drie was vruuger de urste klas
De klêin boere moeten weg
En de veugeltjes wir terug in de heg.*

*De ruilverkaveling bloeit wir dood
En deur de ekkers moet wir ne kromme slôôt
Reusel ligt midden in 't verreke
Mer gi mee de mierde saomewerke*

Een ding wil ik daarvan zegge

Samen met onze kinderen, aangetrouwden en kleinkinderen tijdens onze gouden bruiloft op 19 november 2011.

*En dan is 't genoeg
Reusel ligt in 't verreke
Mer de bagge geraoke steeds wer van de zoeg.*

Oude dag

Enkele jaren geleden begon Dré te sukkelen met zijn gezondheid en werd bij hem de ziekte, dementie, vastgesteld. Er brak een tijd aan met veel zorgen. Nu heb ik zelf ervaren hoe vreselijk die ziekte is en hoeveel verdriet je ervan kunt hebben. Het is een constante zorg zonder enig perspectief en bovendien wordt je leven op z'n kop gezet..

Gelukkig gaat het goed met onze kinderen en zijn we de trotse opa en oma van acht kleinkinderen die vaak in 't Heike op bezoek komen en een grote steun voor mij zijn.

Slot

Bij Trees thuis viel me direct de vriendelijke nuchterheid op die ze ongetwijfeld heeft meegekregen vanuit haar jeugd, toen ze opgroeide in de Reuselse Peel, aan de rand van de toen nog uitgestrekte heidevelden. Het was een buurt waar burenhulp, zorg voor elkaar en geborgenheid grote waarden hadden.

Direct na de lagereschooltijd ging Trees zorgen voor haar zieke oma waardoor er een einde kwam aan haar schooltijd. Ze heeft dat niet ervaren als een belemmering en heeft tijdens haar levenspad veel levenswijsheid opgedaan. Ze werd daardoor gevraagd voor de functie

van secretaris van de Reuselse KVO. Heel haar leven heeft ze gezorgd en stond ze als boerin haar mannetje op de haar boerderij in de Peel. De eerder genoemde waarden die in de Peel van toepassing waren heeft ze van haar ouders meegekregen. Daarom stellen met recht vast dat Trees van Marte van Toorte Driekske en van Catrien Heesters een echte Reuselse genoemd mag worden.

Voor ons huis aan 't Heike met onze kinderen Marius, Angeline en Marc op 19 november 2011.

